

Interviu la Craiova TV Aprile 13

Reporter: Domnule prim-ministru, de la revolutie si pana in prezent, Romania s-a aflat intr-o evolutie sau, putem s-o numim din anumite puncte de vedere, involutie. In opinia dumneavoastra, care au fost momentele ratate, cele mai importante moment ratate in perioada asta de aproape un sfert de veac? Si, eventual, care ar fi fost destinul Romaniei daca aceste momente n-ar fi fost ratate?

MRU: Probabil ca la intrebarea dumneavoastra primul raspuns ar suna in felul urmator: anul 1990 a fost sigur un an pierdut. E adevarat ca pe seama a ceea ce insemna atunci democratia in Romania, asteptarile nu puteau sa fie nerealiste. Ne aducem cu totii aminte ca in prima parte a lui 1990, cel putin pana pe 20 mai, tara era impartita in doua: intre cei care simteau ca exista ocazia ca Romania sa o apuce pe un drum definitiv al democratiei si proprosperitatii economice, si altii care considerau ca Romania poate ajunge in acelasi punct, dar pe o cale mai intortocheata, fara pierderi si fara lipsuri. 23 de ani din 1990 nu ne dau inca ocazia unei judecati foarte reci, o spun mai mult ca istoric decat ca om politic. Dar cred ca in 1990 in cazul in care constiinta publica ar fi fost mai atenta si mai pregatita pentru a intelege ce insemna democratia si saltul catre libertate, lucrurile s-ar fi asezat altfel. Nu s-a putut atunci, practic Romania a fost infranta de reflexele celor 60 de ani de comunism.

Un alt moment pierdut a fost perioada 1996-2000 cand se puteau face mult mai multe lucruri bune si iarasi s-a platit pretul unui compromis cu ceea ce insemna, in acel moment, sistemul politic romanesc in continuare puternic suferind in urma comunismului si mafiotizat déjà la 6 ani dupa 1990.

Un moment pierdut a fost anul 2007 pentru ca s-a ratat dupa 2 ani de cooperare politica si administrativa interesanta, ocazia de a uni fortele progresiste intr-o unica formula politica de centru-dreapta. Sunt intre cei care au jubilat in clipa in care Alianta Dreptate si Adevar din 2004 a reusit sa ia puterea. Nu eram in tara atunci dar cunosc ecoul pe care l-au avut victoriile in alegerile locale de la Cluj si la Bucuresti, ceea ce a validat intr-o prima etapa Alianta D.A si ecoul pe care l-a avut rezultatul alegerilor de la finalul anului. Un presedinte dat de o alianta progresista si pro-europeana, o majoritate parlamentara, cat de fragila a fost ea, dar o majoritate parlamentara capabila sa ofere un guvern de oameni bine intentionati si cu adevarat dedicati obiectivelor strategice ale Romaniei. Din acel moment viata politica romaneasca a avut un curs foarte alambicat. Pasi multi facuti inainte si multi pasi facuti inapoi, ca intr-un dans fara exercitiu. Guverne declarate de dreapta care au luat masuri de stanga de un populism infiorator, guverne nepregatite sa infrunte o situatie economica, generala, europeana, mondiala, complicata si cu clare efecte negative asupra tarii. Dar ceea ce reprezinta numitorul comun al regretului pe care il am este faptul ca la 23 de ani dupa 1989, abia acum isi face, cu mult greu, aparitia pe scena publica o noua generatie politica, o noua generatie de administratori. Am sa revin la o chestiune evidenta... eu am 44 de ani, fac parte din asa numita generatie a "decreteilor", este generatia cea mai generoasa demografic si, pe cale de consecinta, este generatia care are cele mai multe succese personale. Este generatia care numara peste 5000 de cadre didactice universitare in toate universitatile lumii, in varful cercetarii mondiale sau al pedgogiei mondiale, din Singapore pana in Insulele Hawaii. Este generatia care a dat, si este reprezentata astazi, de cel mai mare numar de romani aflati in consilii de administratie ale multinationalelor. Cel mai mare numar de investitori romani de calibru. E o generatie care este inca foarte activa, inca optimista, incearca sa isi croiasca drum dincolo de reflexele vechii

generatii politice, intr-o tara care are nevoie de foarte mult aport de energie si inteligenta administrativa. Dar este, din pacate, si generatia care este decimata de exil.

Reporter: V-am auzit in repetate randuri vehiculand notiuni ca si constiinta civica, patriotism, interes general. Nu aveti senzatia ca aceste notiuni sunt desuete, ca nu mai crede foarte multa lume in ele?

MRU: Ele devin simple cuvinte golite de sens, in momentul in care le si pronuntam ca pe niste cuvinte golite de sens. Daca nu credem in ele nu au nicio valoare si sunt niste simple inflorituri estetice. Nevoile cetatenesti sunt atat de diverse si atat de acute incat este de-a binelea criminal sa nu le dai curs si sa nu incerci sa gasesti solutii, de la cele mai simple si banale asteptari, pana la cele mai complicate si mai ample. Clasa politica, in 23 de ani, a "izbutit" sa se izoleze de propriii votanti. La urma urmei, cine face politica in Romania? Membrii de partid, in raport cu numarul cetatenilor adulti, cetateni care au peste 18 ani, inseamna abia 2,5%. Ce inseamna de fapt, oamenii politici de varf in Romania, poate 2000 de nume? Este o minoritate care nu a invatat ca exista un timp al actiunii si un timp al pauzei. E o generatie de 2000 de oameni care practic isi re-circula pozitiile si care intotdeauna reusesc sa se afle in varful bucatelor fara sa aiba caderea sau justificarea de a fi acolo. Este, din pacate, o generatie profund mediocra profesional. Eu ma uit la ce se intampla in parlamentele noastre, succesiv, si nu de putine ori am auzit, din gura unor romani in a caror judecata cred, ca primele adunari reprezentative politice romanesti, 1990, 1991, chiar si 1992-1996 erau mai bine intemeiate intelectual si moral decat compozitia actualului parlament. Si privim cu regret aceasta cadere continua a calitatii clasei politice care mai curand este infeudata rezolvarii propriilor probleme, decat rezolvarii problemelor celor care i-au votat.

Reporter: Ce credeti ca ar trebui sa faca un politician nou pentru a deveni un politician de succes? Cum ar trebui constientizati cetatenii pentru a reveni la o scara a valorilor unanim acceptata in toata Europa?

MRU: Cred ca marea provocare se afla in raspunsul la intrebarea cea mai grava: cum generam implicarea in politica? Lumea este satula de scandalul politic si plictisita sa auda vorbe sfaraitoare si sa nu vada nicio actiune. Iar acest lucru se recunoaste inclusiv in participarea la vot. Interesul fata de vot, care este minimul gest politic intr-o democratie, a scazut dramatic din 1990 si pana astazi. Astazi cu greu mai vine lumea la vot ceea ce inseamna pe de o parte plictis, pe de alta parte divort fata de ce inseamna politica actuala. E limpede ca undeva, ceea ce propune clasa politica nu se suprapune cu asteptarea, exigenta cetatenilor. Ce isi doreste pana la urma orice roman? Sa traiasca mai bine dar, aceasta nu inseamna neaparat bogatie in ziua imediat urmatoare, ci macar realizarea unei situatii foarte simple, aceea de a sti ca si ziua de maine, si cea de poimaine, se vor desfasura dupa aceleasi reguli pe care le avem si astazi. Politic se numeste predictibilitate. Din punctual de vedere al cetateanului, se numeste siguranta zilei de maine. Asta se traduce foarte simplu in: pastrarea locului de munca, in garantarea relatiei dintre stat si cetatean in asa fel incat si dupa perioada activa, cetateanul sa se simta in continuare important prin prisma pensiei, de exemplu, sa primeasca ceea ce bine merita, fie ca este vorba de asistenta sociala de calitate, sau ca e vorba de asistenta medicala de calitate, sa fie ascultat, sa nu fie dispretuit de stat, sa nu fie tratat cu aroganta si suficianta, sa isi poata gasi motivul intern prin care, in clipa in care plateste taxele catre stat sa stie ca ce primeste inapoi, primeste pe seama eforturilor sale. Ei bine, aceste lucruri ce par banale sunt de fapt asteptarile cetatenesti si, in momentul

in care le inmultim cu cateva milioane de oameni, vedem ca ele nu mai sunt asa simple si lipsite de importanta. Pana la urma, chestiunile acestea le gasim si in lucrurile cele mai putin importante. Va dau un exemplu: partidul FORTA CIVICA este singurul partid din Romania care are organizatie interna pt persoanele cu dizabilitati. Si persoanele cu dizabilitati sunt cetateni ai Romaniei, au asteptari, si sigur asteptari suplimentare, pentru ca o dizabilitate de ordin fizic nu inseamna excluderea din societate. Dar uitati-va in jur si vedeti, cate din cladirile statului au rampe de acces pentru persoanele care nu se pot misca? Este acesta un semn de indiferenta din partea statului? Da. Si dumneavoastra si eu, ne platim taxele la administratia financiara. De cate ori n-am stat la coada, in sali supra-aglomerate, transpirand, ca si cum statul ne face un favor luandu-ne banii pe impozitele pe care vrem sa le platim? Este un semn al arogantei statului? Da. Aceasta nu doreste un cetatean modern - statul arogant, sufficient, lipsit de competenta, cu functionari inepti. Cred ca este momentul ca lucrurile acestea sa se schimbe.

Reporter: In ce masura doctrinele, ideologiile mai pot fi percepute de cetatenii romani? In momentul de fata, tot segmentul de dreapta este faramitat. Cum poate fi coalizata? Este vorba de orgolii? Este un timp propice ca dreapta sa se coalizeze, sa faca un front comun?

MRU: Cu totii stim ca unirea face puterea. In fata USL-ului nu poti sa te prezinti cu o armata compusa din piese dispartate. Daca ar fi doar orgoliile in cauza, atunci n-ar fi atat de greu. Pentru ca vorbim totusi de oameni maturi, intr-o buna masura cu experienta politica, oameni inteligenti, care sunt capabili sa renunte la orgolii, la vanitate si sa se aseze in jurul mesei. Cred ca problemele sunt altundeva. In primul rand: e limpede ca partidele traditionale au inceput sa oboseasca. S-au osificat, s-au inchis. Si PDL-ul trece prin asa ceva, printr-o perioada de retragere in sine, in urma socurilor politice succesive, a unei guvernari dificile pe care si-a asumat-o, pe seama faptului ca generatia noua inca nu si-a facut simtita prezenta, partidele traditionale sunt crispate si insuficient de bine-voitoare fata de nevoile generale. Mai este si imobilismul cetatenesc, ori aici partidele trebuiesc intelese si in sensul lor pedagogic. Partidul este in sine o scoala de democratie nu este doar un mijloc pe care sa-l folosesti pentru a ajunge in varful piramidei sociale. Daca doar aceasta este un partid, atunci nu vorbim de politica democratica. Nu intri intr-un partid ca sa ajungi sef la regia de transport. Intri intr-un partid pentru ca asa poti sa implinesti, pe langa interesele tale, interesele tuturor, si te regasesti in interesele tuturor. Partidele traditionale nu au fost concepute in felul acesta ci ele au virusul batran si autoritar al vechiului FSN. In continuare el exista, traieste si isi face simtita prezenta.

Este si o schimbare de optica de care este nevoie si pe care dreapta n-o promoveaza inca. Lumea este multumita ca avem o tara stabila. Exista o stabilitate in stagnare de care nu ai nevoie. Stabil este si cimitirul. Problema nu este sa fii stabil in saracie, problema este sa faci saltul catre transformarea a ceea ce ai in ceva mult mai bun. Evident, pastrand cadrele mari ale statului de drept, democratiei, libertatile si drepturile cetatenesti, independenta justitiei. Pana cand aceste principii simple, cetateanul inainte de orice, comunitatea inainte de orice, interesul general deasupra interesului particular, partidul-scoala democratica, pana cand aceste lucruri nu sunt intelese in dreapta, unitatea dreptei ramane un deziderat. Eu si colegii mei vorbim despre nevoia de actiune in dreapta si suntem oricand pregatiti sa ne asezam la masa cu totii. Este motivul pentru care a aparut Alianta D.A, ca un semn ca primul pas catre unitatea de actiune se poate face. Dar cupa de Cucuta n-a fost bauta inca pana la fund. Probabil ca inca mai este nevoie de socuri pana cand toata lumea isi va da seama ca este singura cale pe care se poate

ajunge la unitatea de care vorbim. Altminteri, pe seama fragmentarii, viata politica romaneasca va ramane exact cum este acum: cu o majoritate care anihileaza absolut orice intentie modernizatoare si o opozitie cu o voce marunta si insignifianta.

Reporter: Vorbind despre ideologie, FC este destul de apropiata de PPE. Prin aceasta prisma, care ar putea sa fie destinul Europei, stiind ca la anul sunt alegeri europarlamentare? Stim la fel de bine ca exista o reactie adversa fata de masurile de austeritate in multe dintre statele de baza ale U.E. Care credeti ca este destinul Europei, culoarul pe care va merge de la anul?

MRU: Eu as vrea sa cred ca destinul Europei este girat de dreapta popular, de ceea ce se aduna sub sigla PPE. Si asta pentru ca dreapta cumpaneste si administreaza cumpanit. Dreapta nu cheltuiește, stanga cheltuiește nediscriminat, populist, da tuturor indiferent daca au s-au n-au merit, daca pot sau nu pot consuma, indiferent daca au sau n-au ce face cu bogatia la care ajung. Dreapta este foarte cumpanita in schimb, este meritocratica si implicit incearca sa pondereze intre ce se poate si ce nu se poate face. Si este o doctrina de reforma succesiva dar in pasi marunti si asezati pe pamant ferm, sigur. Experimentele de stanga, inclusiv ce se intampla in Franta acum, dovedesc ca impotriva austeritatii, vazuta ca zgarcenie administrativa si bugetara, lumea se ridica. Dar nimeni nu se va ridica impotriva unui administrator corect si atent cu banul public. Stanga nu este corecta si nici atenta cu banul public.

Reporter: Acest administrator mai trebuie sa mai aiba o calitate – sa stie sa le explice cetatenilor, pentru ca deducem, inclusiv din experienta recenta a guvernului Boc, ca este o mare nevoie sa convinga pe toata lumea ca masurile pe care le ia sunt in interesul tuturor.

MRU: Aveti mare dreptate. Dar, pentru a fi un bun comunicator trebuie sa si crezi in ceea ce comunicii. In clipa in care este partid care si-a asumat o doctrina de centru dreapta crezi in ea si nu te abati de la expresia administrativa a propriei doctrine. Nu este populist si de stanga doar pe seama castigarii voturilor, tu fiind teoretic de dreapta. Ori esti consecvent in propria doctrina si devii credibil si, la un moment dat, chiar cu riscul de a pierde alegerile, lumea se intoarce catre tine si spune “ai avut dreptate, te vom vota data viitoare pentru ca ai aratat ca poti fii coerent in deciziile tale si coerent cu propria doctrina” sau, te consideri aidoma tuturor celorlalti: ai ajuns la putere, faci in asa fel incat populismul sa fie generalizat. Marea majoritate a guvernarilor Romaniei, au cedat acestei tentatii. Au plecat cu un steag in fata, ca era stanga, ca era dreapta, si in momentul in care au ajuns la putere s-au deschis pungile si, populismul, cu speranta ca el aduce vot, a cucerit si a inecat toate masurile administrative. Ori nu se poate merge in felul acesta pana la capat. Si atunci cum comunicii austeritatea? Austeritatea ca si doctrina a cumpatarii, nu ca doctrina a saraciei. Cum comunicii austeritatea daca tu nu crezi in ea? Cum comunicii austeritatea daca tu esti la putere si aroganta transpira din tine, toata lumea intelege ca furi, si tu predici de sus saracia lucie in loc sa spui “nu fur”, si sa demonstrezi ca nu furi, “nu stric banul public”, si sa demonstrezi ca nu furi banul public si in acelasi timp sa spui “iata de ce avem nevoie de cumpatari, iata de ce nu ne putem permite risipa, iata de ce nu ne putem permite sa aruncam banii acolo nu exista un rezultat cu care toata lumea sa fie multumita”. Lucrurile acestea la un moment dat se razbuna. De asta cred ca mai devreme sau mai tarziu, epoca acestei politici traditionale de cea mai nefericinte sorginte bizantina trebuie sa se incheie. Si se poate inchei, in masura in care si dorim sa participam la finalul ei.

Reporter: Dincolo de alegerile europarlamentare, urmeaza alegerile prezidentiale unde dreapta ar trebui sa dea un candidat unic. Divizarea asta, FC, PDL, Miscarea Populara ar putea sa dea toti cate un candidat. Ce s-ar alege din chestia asta?

MRU: Ar fi foarte trist sa se intample in felul acesta. Nici nu ar fi prima data cand s-ar intampla asta. S-a intamplat si in 2000 si in 1996 si a insemnat un efort politic consumat inutil. Este nevoie de un candidat unic la dreapta, chiar si in conditiile in care candidatul unic nu castiga, macar ofera circumstanta unitatii, macar ofera conditia necesara a reunirii politice a fortelor de dreapta. Este essential important si aici nu e vorba de orgolii, nu e vorba de politici de resurse umane la nivelul partidului, e nevoie de o intelegere matura si vizionara a ceea ce inseamna un candidat la presedintie. Este de invatat din experienta CDR – cand Emil Constantinescu a pierdut alegerile in 1992 nimeni nu l-a luat cu pietre, pentru ca atunci, barbatii de stat, si erau slava domnului destui in perioada aceea, destule profiluri de granit politic, au inteles ca este o experienta care valideaza platforma politica comuna si merita pastrata iar in 1996 s-a dovedit ca gandirea din 1992 era foarte buna. Ei bine, asa trebuie mers in continuare, cu aceeasi gandire vizionara, nu cu o gandire de parohie de sat in care nimic nu mai conteaza daca se intampla dincolo de gardul bisericii.

Reporter: Pentru ca tot suntem la capitolul dreapta. Liberalii se identifica un curent de dreapta. Putem sa numim o masura sau o initiativa din ultima perioada, din aceasta guvernare, de dreapta?

MRU: Nu, din pacate nu. PNL este in actiunile sale, complet absorbit de PSD. De altfel, guvernarea este profund socialista si vocea liberala nu se aude, vocea teoretica a dreptei din interiorul USL-ului. Si exemplul cel mai trist il avem cu acest proiect de lege privind despagubirile si restituirile, care este din pacate una din cele mai nefaste, stangiste si comuniste initiative legislative cu putinta. Te asteptai ca PNL-ul sa reactioneze virulent in fata unei legi care distruge substanta dreptului la proprietate. Ei bine, nu se intampla nimic.

Apoi, felul in care a fost construit bugetul. Bugetul actual este orientat spre consum, spre cheltuiala, spre salarii si pensii, nu lasa pic de aer cresterii economice, este un buget in care cheltuielile curente sunt peste 90% din PIB. Te asteptai ca PNL sa spuna “consider ca libera initiativa economica trebuie avantajata pentru ca acesta este motorul principal al cresterii economice”. Nu s-a intamplat asa. De fapt, cand tragi linie dedesubt, guvernele Ponta I si Ponta II sunt profund socialiste, PNL-ul nu exista, PNL-ul a fost multumit ca propria clientele politica si-a gasit loc in diferite sinecuri administrative.

Reporter: Ati traversat o perioada in care ati fost premier...ati activat si in diplomatie, ati fost seful unui servici secret. De ce credeti ca ar avea nevoie Romania, pentru a ajunge intr-o zona macar de speranta, atat politic, cat si economic?

MRU: Statele moderne si-au cautat intotdeauna reazem pe 3 piloni, pe 3 profesii fundamentale care garanteaza progresul social si economic: intreprinzatorii – cei care au curajul sa intre in piata si sa spuna “dintr-un leu pot sa fac 2 lei si din taxele mele sa hranesc o tara”, profesorii si medicii. Profesorii sunt cei care predau toate meseriile libere ale unui stat modern - de la jurnalisti la educatori, toti vin de fapt, pe seama insusirii pedagogice, pentru ca asta face si jurnalismul pana la urma, pedagogie. Doctorii sunt cei care trateaza problemele profunde ale oricarui cetatean in speranta ca ii reda in continuare societatii,

deci muncii si familiei, pentru a-l fi in continuare reazem. Toate statele moderne au mers pe acesti 3 piloni profesionali. O administratie bine pusa la punct, profesionalizata, onesta, corecta, profesori bine motivate in efortul lor si capabili sa ofere cunoastere catre cei care fac primii pasi in viata in asa fel incat sa fie cetateni buni si doctori capabili sa previna si sa vindece suferintele unei societati. Germania moderna asa s-a format, Austria, Franta, la fel, Marea Britanie de 300 de ani creste pe acesti piloni, totul intr-un context al libertatii economice si al meritului asumat. De ce avem noi nevoie? Avem nevoie sa recunoastem ca aceasta este solutia modernitatii. Sa intelegem ca pana nu ai o birocratie bine profesionalizata, corecta si onesta, statul nu e credibil si nu e functional, pana in momentul in care profesorul nu este respectat in demnitatea sa, educatia va fi deficitara, pana cand doctorul nu va fi respectat in profesia lui, va pleca din tara si va gasi respect altundeva si pana cand intreprinzatorul nu va fi adus in situatia sa spuna "prefer sa fac afaceri aici, si nu altundeva". Toate aceste lucruri trebuie sa se intample. Da, este nevoie de un efort de constientizare, dar aceasta este solutia viitorului bun.

Reporter: Care ar trebui sa fie atitudinea unui politician de succes?

MRU: Primul lucru pe care l-as cere unui om politic este sa inteleaga ca insasi politica este o meserie, deci sa o trateze cu demnitatea pe care ti-o confera cunoasterea si exercitiul corect al politicii. Doi, sa nu ajunga in politica, mediocru fiind in profesia lui, politica nu este o haina cu care sa-ti acoperi mediocritatea profesionala. Din pacate multi sunt in situatia asta. Esti bun in profesia ta, ajungi in varful carierei, in momentul acela ai destul de dat societatii pentru a o face prin politica, oferind solutii bune la probleme reale, pe seama a ceea ce stii deja. Si in al treilea rand, respectul profund fata de lege. In momentul in care respecti legea, totul merge – si investitia se intampla, profesorul e bine, doctorul e bine, birocratul e aparat. Totul porneste de la respectul fata de lege. Odata legea respectata, democratia, statul de drept, libertatile si drepturile cetatenesti, nu mai sunt doar vorbe goale. Asta ar fi cumulul de calitati pe care-l astept, nu conteaza daca esti mai frumos, mai putin frumos, mai inalt sau mai subtire, conteaza sa gandesti in felul acesta. Si, as mai adauga o calitate: sa crezi profund in destinul european al Romaniei. Daca ai senzatia, tu cetatean European, dator uniunii, pentru ca intrararea in UE este un mare avantaj care se rasfrange asupra noastra, daca tu crezi ca Bruxelles-ul este precum Inalta Poarta, atunci evident nu ai o constiinta europeana, inseamna ca ai ramas blocat intr-un reflex de om patimas si vechi. In momentul in care intelegi ca esti european pentru ca-ti este mai bine alaturi de ceilalti decat singur, atunci deja ai facut primul pas catre un om politic modern. Asta inseamna, de fapt ,tabloul minim al omului politic dezirabil astazi.

Reporter: Din experienta dumneavoastra, destul de scurta din pacate, ce vi s-a parut ca este cel mai greu sa faca un premier?

MRU: Unui prim-ministru constiincios cel mai greu ii este sa convinga pe cei care nu inteleg de ce este nevoie ca o masura dureroasa sa fie luata. Atunci de fapt e in bataie chiar functia de prim-ministru. De foarte multe ori se intampla acest lucru si, efortul de a convinge consuma multa energie. Unui prim-ministru ii trebuie o calitate pe care putini oameni politici o au: nu doar responsabilitatea fata de ceea ce face ci, in primul rand, curajul de a lua decizii care ii pot ridica pe toti impotriva sa. Daca este o decizie buna, oricat de negative ar fi reactiile, un adevarat om de stat continua sa creada in ceea ce promoveaza

si sa argumenteze pentru buna decizie pe care a luat-o. Ei bine, aceasta calitate n-o au oamenii politici, o au doar oamenii de stat, de asta, putini sunt si prim-ministrii buni.